

JUSTITSMINISTERIET

Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 29. marts 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Nina Lentz
Sagsnr.: 2020-0037-0078
Dok.: 1445531

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 24 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19) (L 157), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. marts 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 24 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19) (L 157):

”Vil ministeren yde teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, så man vil blive idømt en massiv bøde samt en fængselsdom, hvis man som erhvervsdrivende videresælger varer, der er tilvejebragt gennem diverse kriminelle aktiviteter, indbrud, tyveri, røveri o.l., f.eks. i sin butik?”

Svar:

1. Jeg har forstået spørgsmålet således, at der ønskes teknisk bistand til et ændringsforslag om, at en erhvervsdrivende, som sælger hælervarer i sin butik, skal straffes med fængselsstraf og bøde. Henset til spørgsmålets kontekst forudsætter jeg, at der enten er tale om salg af hælervarer i form af genstande, der grundet covid-19-epidemien i Danmark udgør en knap resource, f.eks. håndsprit, mundbind og lignende, eller salg af hælervarer, som hælere ved stammer fra kriminelle aktiviteter med baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien.

Med lovforslaget foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse som straffelovens § 81, d, stk. 1, hvorefter straffen for bl.a. overtrædelse af en straffelovens §§ 290 og 303 om henholdsvis forsætligt og groft uagtsomt hæleri, kan forhøjes med indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark. Det forudsættes samtidig med lovforslaget, at strafniveauet forhøjes til omkring det dobbelte i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Der er i lovforslagets bemærkninger som eksempel herpå nævnt den situation, hvor en person modtager eller køber håndsprit til en værdi af 1.100 kr., som den pågældende bestemt formoder er fremskaffet på ulovlig vis. Et sådant tilfælde vil udgøre hæleri efter straffelovens § 290 og vil som udgangspunkt skulle sanktioneres med en bøde på 2.000 kr. Med lovforslaget forudsættes det, at der fremover for en sådan overtrædelse som udgangspunkt vil skulle ske en fordobling af bøden til 4.000 kr.

Det i lovforslaget anførte eksempel – hvor der er tale om en privatperson og ikke en erhvervsdrivende, og hvor der ikke sker videresalg, men køb af hælervarer – er imidlertid ikke udtryk for, at der efter den foreslåede § 81 d,

stk. 1, ikke efter en konkret vurdering vil kunne idømmes fængselsstraf i grovere forhold af hæleri.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der med lovforslaget lægges op til en markant skærpelse af straffniveauet for denne type forbrydelser, og at tilfælde, hvor en erhvervsdrivende både køber og sælger hælervare må anses for værende grovere end tilfælde, hvor en privatperson køber hælervarer af en begrænset værdi til eget forbrug.

Hvis der herudover skal ske en nærmere angivelse af, hvordan hæleri skal sanktioneres, vil det skulle indføres i lovforslagets bemærkninger og ikke i selve lovteksten.

Det er imidlertid kun muligt at stille ændringsforslag til et lovforslags titel og lovtekst og ikke til forslagsstillerens bemærkninger til lovforslaget. En ændring af bemærkningerne til lovforslaget vil derimod kunne ske ved, at spørgeren anmoder Folketingets Retsudvalg om, at der optages et bidrag til den betænkning, som udvalget afgiver over lovforslaget.

Ønsker spørgeren dette, foreslås det, at spørger anmoder om, at følgende tekst optages som bidrag til betænkningen:

”Peter Skaarup (DF) skal anmode om, at der i Retsudvalgets betænkning over lovforslag nr. L 157 om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19) medtages følgende tekst:

Det anføres i bemærkningerne til den foreslåede § 1, nr. 1, at der som udgangspunkt skal idømmes fængselsstraf i tilfælde af erhvervsdrivendes hæleri af genstande, som normalt har en begrænset økonomisk værdi, hvis den pågældende genstand pga. covid-19-epidemien i Danmark er en knap ressource, f.eks. værnemidler, testudstyr, medicin eller lignende, eller hvis den erhvervsdrivende ved, at genstandene stammer fra kriminalitet begået med baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien.”

2. Det følger af straffelovens § 50, stk. 2, at bøde kan idømmes som tillægsstraf til anden strafart, når tiltalte ved lovovertrædelsen har opnået eller tilset sig at opnå økonomisk vinding for sig selv eller andre.

Det forudsættes i forarbejderne til § 50, stk. 2, at spørgsmålet om kombination af bødestraf og ubetinget frihedsstraf navnlig har betydning ved visse

særlovsovertrædelser, ved hvilke der er opnået eller tilsigtet opnået betydelig fortjeneste, og hvor valget af sanktion kan komme til at stå mellem en meget betydelig bøde og en relativt kort frihedsstraf, jf. Folketingstidende 1960/61 (2.samling), Tillæg A, spalte 561.

3. Det fremgår af den foreslåede § 81 d, stk. 3, at ved udmåling af tillægsbøde efter § 50, stk. 2, i forbindelse med overtrædelser omfattet af den foreslåede § 81 d, stk. 2, skal der lægges vægt på den opnåede eller tilsigtede vinding.

Den foreslåede § 81 d, stk. 3, finder ikke anvendelse ved overtrædelser omfattet af den foreslåede § 81 d, stk. 1, og vil derfor som udgangspunkt ikke finde anvendelse, hvis der straffes for hæleri i medfør af den foreslåede § 81 d, stk. 1.

I praksis anvendes tillægsbøder navnlig ved overtrædelser af særlovgivningen, f.eks. ved moms- og skattesvig, og der idømmes som udgangspunkt ikke tillægsbøder ved overtrædelse af straffeloven. Der er imidlertid gjort en undtagelse hertil i den foreslåede § 81 d, stk. 3, når en af de i den foreslåede § 81 d, stk. 1, nævnte lovovertrædelser har fundet sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget er opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien. Undtagelsen er begrundet i, at der potentielt kan blive tale om meget høje beløb.

Jeg mener ikke, at der er grundlag for at gøre en tilsvarende undtagelse, hvor en erhvervsdrivende videresælger hælervarer fra butik mv. På den baggrund kan jeg ikke støtte ændringsforslaget. Det skal bemærkes, at den fortjeneste, som den erhvervsdrivende opnår ved salget af hælervarerne, som udgangspunkt vil kunne konfiskeres efter de almindelige regler om konfiskation af udbytte ved en strafbar handling, jf. straffelovens § 75.

Et ændringsforslag, som indebærer, at tillægsbøde skal idømmes for overtrædelse af straffelovens § 290, jf. den foreslåede § 81 d, stk. 1, og § 303, jf. den foreslåede § 81 d, stk. 1, hvis der er tale om videresalg som led i erhvervsudøvelse, kan formuleres på følgende måde:

Æ n d r i n g s f o r s l a g
til
**lov om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser
med baggrund i eller sammenhæng med covid-19) (L 157)**

Af (...):

Til § 1

1) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 81 d, stk. 3, indsættes efter »omfattet af «: » § 290, jf. § 81 d, stk. 1, og § 303, jf. § 81 d, stk. 1, hvis der er tale om videresalg som led i erhvervsudøvelse, eller «.

Bemærkninger til nr. 1:

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at en person, der som led i erhvervsudøvelse gør sig skyldig i videresalg af hælervarer, § 290, jf. den foreslåede § 81 d, stk. 1, eller § 303, jf. den foreslåede § 81 d, stk. 1, idømmes en tillægsbøde efter straffelovens § 50, stk. 2, når lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Bestemmelsen finder alene anvendelse i de tilfælde, hvor der ved lovovertrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk vinding. Den finder endvidere kun anvendelse, når der er tale om videresalg.

Tillægsbøden skal beregnes med udgangspunkt i den opnåede eller tilsigtede vinding og fastsættes i overensstemmelse med strafskærpelsen i stk. 1. Det betyder, at der som udgangspunkt skal udmåles en tillægsbøde, som er dobbelt så stor som den vinding, gerningsmanden har opnået eller tilsigtet ved overtrædelsen.

Det forudsættes med bestemmelsen, at en tillægsbøde i almindelighed skal idømmes som tillægsstraf i alle tilfælde, hvor en erhvervsdrivende idømmes en betinget eller ubetinget fængselsstraf for videresalg af hælervarer i medfør af § 290, jf. den foreslåede § 81 d, stk. 1, eller § 303, jf. den foreslåede § 81 d, stk. 1.

Har flere erhvervsdrivende i fællesskab foretaget de strafbare forhold, udmåles en tillægsbøde til hver af disse erhvervsdrivende. Det gælder også i

det tilfælde, hvor en medarbejder har foretaget de strafbare forhold på vegne af et selskab.

Forhøjelse af bøden skal ikke modsvares af en mindre fængselsstraf, og idømmelse af en tillæggsbøde skal i almindelighed ikke afhænge af den tiltalte persons betalingsevne.